

Administracja Bidena utrwała sankcje wobec Rosji

Iwona Wiśniewska

15 stycznia administracja odchodzącego prezydenta USA zmieniła podstawę prawną wpisania na listy sankcyjne prawie 100 podmiotów z Rosji. Wprowadzony tą decyzją pakiet restrykcji wszystkie te spółki objął obostrzeniami za ich zaangażowanie w wojnę na Ukrainie (rozporządzenie prezydenta nr 13 662 z 2014 r.), podczas gdy te dotychczasowe nałożono na nie w związku ze szkodliwymi działaniami rządu FR (rozporządzenie nr 14 024 z 2021 r.). Zmiany dotknęły 38 instytucji finansowych, w tym Sberbank, Gazprombank i Moskiewską Giełdę, 20 podmiotów z sektora energetycznego, m.in. projekty Arktyczny LNG 1 i 2 czy stocznię Zwiezda (producenta jednostek do obsługi branży, w tym metanowców), oraz 38 koncernów zbrojeniowych, w tym państwową korporację Rostech i Zjednoczoną Korporację Lotniczą.

Ponadto na listy sankcyjne wpisano 16 nowych osób fizycznych i ponad 100 osób prawnych, m.in. z Rosji, Chin, Turcji, Zjednoczonych Emiratów Arabskich i Malezji. Wśród nich znalazł się kirgiski Keremet Bank (od września 2024 r. własność rosyjskiego biznesmena powiązanego z Kremlm, którego nazwiska USA nie ujawniły), biorący udział w obchodzeniu obostrzeń nałożonych na sektor zbrojeniowy.

Wprowadzony pakiet nakierowany jest na walkę z unikaniem sankcji oraz rozbić kolejnych schematów rozliczeń transgranicznych za towary nimi objęte. Przede wszystkim jednak utrudnia on administracji prezydenta Donalda Trumpa zniesienie restrykcji względem kluczowych rosyjskich podmiotów finansowych, energetycznych i zbrojeniowych bez zgody parlamentu.

Komentarz

- **Do ewentualnego anulowania bądź zliberalizowania części obostrzeń niezbędna będzie konsultacja z Kongresem.** Zgodnie z ustawą z 2017 r. o „przeciwdziałaniu przeciwnikom Ameryki poprzez sankcje” (tzw. CAATSA) prezydent Stanów Zjednoczonych utracił samodzielność przy łagodzeniu restrykcji nałożonych na Rosję w związku z sytuacją na Ukrainie (m.in. rozporządzenie nr 13 662). Musi on bowiem przedkładać parlamentowi uzasadnienie swojej decyzji, a ten może je odrzucić za pomocą rezolucji obydwu izb (odpowiednik ustawy). W obecnych realiach, kiedy obie izby zdominowane są przez republikanów, o zgromadzenie większości przeciwko Trumpowi nie będzie łatwo, niewątpliwie jednak znacznie opóźni to liberalizację restrykcji. CAATSA została przyjęta przez Kongres na fali rosnących antyrosyjskich nastrojów w amerykańskiej elicie politycznej, m.in. w związku z aktywnymi działaniami FR wobec USA, w tym próbami wpływania na kampanię wyborczą w 2016 r. (zob. [Ustawa o amerykańskich sankcjach](#))

przeciwko Rosji).

- **Na kluczowe podmioty rosyjskiej gospodarki Waszyngton nałożył sankcje ustawowe, co oznacza, że trudno je zmienić.** Prezydent Joe Biden ograniczył swobodę decydowania nowej administracji o restrykcjach wymierzonych nie tylko we wspomniane wyżej niespełna 100 podmiotów, lecz także w koncerny naftowe Gazprom Nieft' i Surgutnieftgaz (wraz ze spółkami córkami), objęte 10 stycznia amerykańskimi ograniczeniami w ramach pakietu uderzającego w sektor energetyczny FR (zob. [Sankcje na Rosję: pożegnalny cios administracji Bidena](#)).
- **Wprowadzone w styczniu br. obostrzenia rozbijają nowo powstałe łańcuchy przepływów transgranicznych i wywołują problemy na rosyjskim rynku finansowym.** Od połowy 2023 r. głównym instrumentem polityki sankcyjnej Waszyngtonu względem Rosji były restrykcje finansowe, mocno utrudniające jej prowadzenie handlu zagranicznego i redukujące napływ dewiz do FR, co generowało silne wahania na rynku walutowym oraz przyczyniało się do osłabienia rubla i dalszego wzrostu inflacji. Według danych banku centralnego saldo obrotów handlowych FR w listopadzie 2024 r. (ostatnie dostępne dane) zmniejszyło się do 6,3 mld dolarów wobec średnio ponad 10 mld dolarów w poprzednich miesiącach roku. Przyjęte restrykcje wymierzone w kirgiski Keremet Bank oraz nowo powstające mechanizmy bezgotówkowych rozliczeń regionalnych, w które zaangażowane były największe rosyjskie banki, ale też inne podmioty z FR i ChRL, uderzają przede wszystkim w handel rosyjsko-chiński. Pekin to najważniejszy partner gospodarczy Moskwy (przypada nań prawie 34% obrotów handlowych Rosji), zapewniający jej dostęp do niezbędnych towarów i stanowiący istotne źródło dochodów ze sprzedaży surowców.
- **Rozbijanie kanałów przepływów transgranicznych demonstruje determinację USA w walce z mechanizmami obchodzenia sankcji.** Takie ich podejście pozwala na szybkie i regularne zamykanie otwierających się nowych dróg płacenia za towary objęte restrykcjami. Nie ma jednak pewności, czy nowa administracja także traktować będzie priorytetowo egzekwowanie wprowadzonych obostrzeń, co ma kluczowe znaczenie dla utrzymania ich efektywności.